

O laureatce Nagrody Nobla – Marii Skłodowskiej-Curie

Maria Skłodowska-Curie została ogłoszona w 2018 r. najbardziej wpływową kobietą w dziejach ludzkości przez jedno z angielskich czasopism. Jest chyba najbardziej znaną w świecie Polką.

Wyobraź sobie, że masz przygotować referat na temat Marii Skłodowskiej-Curie.

Od czego zaczniesz?

Sugerowałabym encyklopedię. Oto hasło ze starej, pocziwej, drukowanej Encyklopedii powszechnej PWN, wydanie z roku 1996. Zapoznaj się z nim. Odpowiedz na pytanie z chmurki. Rozwiń skróty umieszczone w ramkach. Wyjaśnij, co oznaczają zakreślone słowa. Następnie przepisz tekst swoimi słowami tak, by miał sens, ale był bardziej zrozumiały.

Co to znaczy?

SKŁODOWSKA-CURIE Maria, 1867-1934, **fizyk** i chemik, wielka uczona **pol.** Pracująca we Francji; prof. Sorbony, współtwórczyni nauki o **promieniotwórczości**, autorka **pionierskich** prac z **chemii jądr.**; **współodkrywczyni polonu i radu**; przyczyniła się do rozwoju badań nad promieniotwórczością w Polsce, **inicjator** (1932) budowy **Inst.** Radowego w Warszawie; dwukrotna **nagroda Nobla**.

O jakiej sferze życia uczzonej traktuje to hasło z encyklopedii? Jakie sfery pomija?

Zapewne rozważaliście też korzystanie z Wikipedii. Oto skrótowe hasło pochodzące z tej internetowej encyklopedii Podkreśl w nim niezrozumiałe pojęcia, a następnie je wyjaśnij.

Maria Salomea Skłodowska-Curie^[al] (ur. 7 listopada 1867 w Warszawie, zm. 4 lipca 1934 w Passy) – fizyczka i chemiczka, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla (1903^[2], 1911^[3]).

W 1891 Maria Skłodowska wyjechała z Królestwa Polskiego do Paryża, by podjąć studia na Sorbonie (w XIX wieku kobiety nie mogły studiować na ziemiach polskich^[al]); następnie rozwinęła tam swoją karierę naukową. Była prekursorką nowej gałęzi chemii – radiochemii. Do jej dokonań należą: rozwinięcie teorii promieniotwórczości, technik rozdzielania izotopów promieniotwórczych oraz odkrycie dwóch nowych pierwiastków – radu i polonu. Z jej inicjatywy prowadzono także badania nad leczeniem raka za pomocą promieniotwórczości.

Nagroda Nobla została wyróżniona po raz pierwszy w 1903 – z fizyki, wraz z mężem Pierre'em Curie i z Henrim Becquerelem, za badania nad odkrytym przez Becquerela zjawiskiem promieniotwórczości. Po raz drugi została nagrodzona w 1911 – z chemii za odkrycie polonu i radu, wydzielenie czystego radu i badanie właściwości chemicznych pierwiastków promieniotwórczych. Należy do grona jedynie czterech osób, który otrzymały Nagrodę Nobla więcej niż raz. Wśród nich jest jedną z dwóch, które otrzymały nagrody w różnych dyscyplinach. W tej czwórce jest też jedyną kobietą oraz jedynym uczonym uhonorowanym w dwóch różnych naukach przyrodniczych^[c].

Maria Skłodowska-Curie to pierwsza kobieta, która spoczęła w paryskim Panteonie w dowód uznania zasług naukowych.

Z mężem Pierre'em Curie miała dwie córki: Ève Curie i Irène Joliot-Curie.

O laureatce Nagrody Nobla – Marii Skłodowskiej-Curie

Jakie nowe informacje pojawiły się w tym haśle?

Które z nich uważasz za najistotniejsze?

Dlaczego niektóre słowa są podkreślone? Jakie są wady i zalety hiperłączy?

Jeśli masz dostęp do Internetu, przejdź do hasła Maria Skłodowska-Curie w Wikipedii i zobacz, jak obszerne jest pełne hasło. Z jakich elementów się składa?

Jakie zalety i wady ma takie ujęcie?

Porównaj informacje z encyklopedii z tymi, które znajdują się w Twoim podręczniku. Który tekst czyta się najłatwiej? Który zawiera najwięcej informacji?

Zapisz dwa takie pytania, dotyczące życia Marii Skłodowskiej-Curie, które Cię interesują, a na które wciąż nie padła odpowiedź.

Gdzie można szukać tej odpowiedzi?